

**IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE
Ekološki porezi
za 2024.**

Organizacijska jedinica: Odjel statistike zaštite okoliša
Priredili: Željka Kovaček Čuklić

srpanj 2024.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Svrha istraživanja jest prikupiti podatke o porezima i naknadama za okoliš prema kategorijama: za energiju, transport, onečišćenja i prirodne resurse.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

- [Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost \(NN, br. 107/03. i 144/12.\)](#)
- [Zakon o računovodstvu \(NN, br. 82/23\)](#)
- [Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti - NKD 2007. \(NN, br. 58/07. i 72/07.\)](#)
- [Pravilnik o načinu vođenja Registra godišnjih financijskih izvještaja te načinu primanja i postupku provjere potpunosti i točnosti godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća \(NN, br. 1/16., 93/17. i 50/20.\)](#)
- [Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja \(NN, br. 18/19., 144/20. i 158/23.\)](#)
- [Pravilnik o sadržaju dodatnih podataka za statističke i druge potrebe \(NN, br. 2/17. i 158/23.\)](#)
- [Uredba \(EU\) br. 691/2011. Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2011. o europskim ekonomskim računima za okoliš](#)

- Sustav klasifikacija

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007. – NKD 2007

- Statistički pojmovi i definicije

Porezi za okoliš jesu porezi čija je porezna osnovica fizička jedinica (ili njezina zamjena) nečega što ima dokazan, specifičan negativan učinak na okoliš, koji je u ESA-i 2010 identificiran kao porez.

Porezi na energiju uključuju poreze na proizvodnju energije i na energente koji se upotrebljavaju za transportne i stacionarne svrhe. Najvažniji energenti za transport jesu benzin i dizel. Energenti za stacionarnu uporabu jesu loživa ulja, prirodni plin, ugljen i električna energija. Ova kategorija uključuje i poreze na CO₂.

Porezi na transport uključuju poreze koji se odnose na vlasništvo i upotrebu motornih vozila. Porezi na drugu prijevoznu opremu (npr. avione, brodove) i povezane prijevozne usluge (npr. porez na charter-letove ili redovite letove). Porezi na transport također mogu biti "jednokratni" porezi povezani s uvozom ili prodajom opreme ili stalni porezi, kao što je godišnji porez za ceste.

Porezi na onečišćenja uključuju poreze na izmjerena ili procijenjena ispuštanja u zrak i vodu, gospodarenje krutim otpadom i buku. Iznimka su porezi na CO₂, koji su uključeni u poreze na energente.

Porezi na prirodne resurse (isključujući poreze na vađenje nafte i plina) skupina je koja uključuje poreze koji se odnose na vađenje ili korištenje prirodnih resursa kao što su voda, šume, divlja flora i fauna jer te aktivnosti iscrpljuju prirodne resurse.

Naknade za okoliš isto su što i pristojbe, a definiraju se kao obvezatna, neuzvrćena plaćanja općoj državi ili tijelima izvan opće države kao što su fondovi za zaštitu okoliša ili vodoprivreda.

Naknade za energiju uključuju prisilnu naplatu troškova na energente, el. energiju, prirodni plin i kruta goriva.

Naknade za transport uključuju naknade za korištenje cestovnog zemljišta, uporabu pomorskog dobra koju plaćaju vlasnici brodica i jahti, prekomjernu uporabu javne ceste i dr.

Naknade za onečišćenja uključuju naknade za uništavanje kontroliranih tvari i/ili fluoriranih stakleničkih plinova i naknade gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima.

Naknade za prirodne resurse uključuju naknade za eksploataciju mineralnih sirovina u rubnom pojasu, koncesiju na pomorsko dobro, koncesiju za mineralne i termalne vode, koncesiju na vodama i javnome vodnom dobru i dr.

- Statistička jedinica

Podaci se odnose na okolišne poreze koje je naplatila vlada i koje mogu plaćati različiti gospodarski subjekti. Podaci se pripremaju na temelju Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (PR-RAS), Izvješće o izvršenju po računima glavne knjige (T0710) Ministarstva financija i Izvještaj o ostvarenim prihodima od naknada Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dio koji se odnosi na poreze na onečišćenje). Porezi za okoliš temelje se na Nacionalnoj poreznoj listi (NTL).

- Statistička populacija

Ciljana populacija su svi proizvodni sektori prema NKD-u, kućanstva kao potrošači i nerezidenti.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Korisnici iz Državnog zavoda za statistiku, vanjski korisnici: znanstvenici, studenti

1.1.1. Potrebe korisnika

Korisnici iz Državnog zavoda za statistiku - za usporedbu izračuna, znanstvenici - za istraživanja, studenti - za teze

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Prvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku provedeno je 2013., zatim 2015., a posljednje je provedeno potkraj 2022. Rezultati tog istraživanja mogu se provjeriti na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku – [Istraživanja o zadovoljstvu korisnika](#).

1.2. Potpunost

Podaci se dostavljaju u skladu s odgovarajućim propisima EU-a.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Pokazatelj nije primjenjiv.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenjivo

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2. Neuzoračka pogreška

Nije primjenjivo

2.2.1. Pogreška obuhvata

Nije primjenjivo

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Nije primjenjivo

2.2.4. Pogreška neodgovora

Nije primjenjivo

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.7. Pogreška obrade

Nije primjenjivo

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku na poveznici [https://dzs.gov.hr/Opća revizijska politika DZS-a](https://dzs.gov.hr/Opća_revizijska_politika_DZS-a) korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama.

2.3.2. Praksa revizije podataka

U priopćenju se objavljuju privremeni podaci, a konačni podaci u bazi podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.4. Desezoniranje

Nije primjenjivo

3. Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

T+ 8,27 mjeseci podaci za 2022. objavljeni su u Priopćenju 26. travnja 2024. T+ 10,10 mjeseci - PC AXIS baza podataka

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata je: T + 8,27 mjeseci

3.2. Poštovanje rokova objavljivanja

T + 0 mjeseci Svi podaci isporučeni su na vrijeme na temelju planiranih datuma objava.

3.2.1. Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost je: 0

4. Pristupačnost i jasnoća

Podaci se diseminiraju u tiskanom obliku i elektronički - objava na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku u obliku Priopćenja i u bazi podataka PC AXIS. Priopćenje sadržava kratka metodološka objašnjenja, kao što su izvor i metode prikupljanja podataka, obuhvat i usporedivost, definicije i sl. Metapodaci su raspoloživi i u bazi podataka.

4.1. Priopćenja

OEN-2024-1-6 Porezi i naknade za okoliš u 2022. - privremeni podaci

Datum objave: 26. travnja 2024.

4.2. Mrežna baza podataka

27.06.2024. Baze podataka Porezi i naknade za okoliš

https://web.dzs.hr/PX-Web.asp?url=%22Hrv/Archive/stat_databases.htm%22

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su [Pravilnikom o uvjetima i načinu pristupa i korištenja povjerljivih statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku za znanstvene svrhe](#).

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Osnovna metodološka objašnjenja objavljuju se u sklopu Priopćenja i u bazi podataka.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti kod zrcalnih statistika

Nije primjenjivo

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Usporedive su serije podataka za 2004. - 2022.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija je: 19 godina

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje, nije bilo prekida u vremenskoj seriji.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj se ne izračunava.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Koherentnost/smislenost s podacima nacionalnih računa je: Statistika	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	Vrijednost
porezi na energiju			Lista poreza i naknada za okoliš za Republiku Hrvatsku pripremljena je u suradnji sa Sektorom makroekonomskih statistika DZS-a. Napravljena je revizija podataka poreza za cijelu seriju od 2005. — 2022., dok je za naknade za okoliš revidirana serija podataka za razdoblje 2013. — 2022. Revidirani podaci za navedena razdoblja nisu usporedivi s prethodnim godinama	0,18
porezi na transport			Lista poreza i naknada za okoliš za Republiku Hrvatsku pripremljena je u suradnji sa Sektorom makroekonomskih statistika DZS-a. Napravljena je revizija podataka poreza za cijelu seriju od 2005. — 2022., dok je za naknade za okoliš revidirana serija podataka za razdoblje 2013. — 2022. Revidirani podaci za navedena razdoblja nisu usporedivi s prethodnim godinama	0
porezi na onečišćenja			Lista poreza i naknada za okoliš za Republiku Hrvatsku pripremljena je u suradnji sa Sektorom makroekonomskih statistika DZS-a. Napravljena je revizija podataka poreza za cijelu seriju od 2005. — 2022., dok je za naknade za okoliš revidirana serija podataka za razdoblje 2013. — 2022. Revidirani podaci za navedena razdoblja nisu usporedivi s prethodnim godinama	0,1
porezi na prirodne resurse			Lista poreza i naknada za okoliš za Republiku Hrvatsku pripremljena je u suradnji sa Sektorom makroekonomskih statistika DZS-a. Napravljena je revizija podataka poreza za cijelu seriju od 2005. — 2022., dok je za naknade za okoliš revidirana serija podataka za razdoblje 2013. — 2022. Revidirani podaci za navedena razdoblja nisu usporedivi s prethodnim godinama	0

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Troškovi su povezani s proizvodnjom podataka kroz materijalne troškove i primanja zaposlenika (plaće itd.) Nema troškova vezanih za prikupljanje statističkih podataka jer su svi podaci dobiveni od drugih odjela Državnog zavoda za statistiku i administrativnih izvora.

6.2. Opterećenje

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.